

Consultatieverslag over de verwachte inkomsten in het kader van een individuele derogatie op de intermediaire maximumprijs in het kader van het CRM

Inhoudstafel

1	Context.....	1
2	Publieke raadpleging.....	2
3	Behandeling van de opmerkingen	2
3.1	Praktische bezwaren	2
3.2	De inschatting van de inkomsten.....	3
3.3	Gebruik van gemiddelde inkomsten in plaats van mediaan inkomsten.....	4
3.4	Concrete waarden.....	4

1 Context

In haar beslissing van 21 september 2020 betreffende de steunmaatregel¹ SA.54915 is de Europese Commissie van mening dat het invoeren van een intermediaire maximumprijs zonder de mogelijkheid van individuele derogatie sommige capaciteitshouders van het capaciteitsvergoedingsmechanisme zou kunnen uitsluiten. In deze context werd een methodologie voor het bekomen van een individuele derogatie ontwikkeld en werd een eerste openbare raadpleging georganiseerd van 2 tot 14 februari 2021.

De FOD Economie heeft van donderdag 27 mei 2021 tot en met donderdag 3 juni 2021 een tweede publieke consultatie gehouden over dit onderwerp. Die betraf de inkomsten die in aanmerking genomen worden ter berekening van de missing money. Immers voorziet het koninklijk besluit in zijn artikels 21, §10 en 22, §9:

“De verwachte inkomsten worden ingeschat overeenkomstig artikel 6(9) van de methodologie zoals bedoeld in artikel 23, lid 5 van Verordening (EU) 2019/943 van zodra de methode overeenkomstig artikel 6(9)(a) iii voor de studie overeenkomstig artikel 7bis, § 1 van de wet van 29 april 1999 beschikbaar en geïmplementeerd is, na eventuele noodzakelijke aanpassingen om de methode toe te passen binnen de specifieke context van de derogaties van de intermediaire maximumprijs.”

¹ https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases1/202041/288236_2194736_5_2.pdf

Met het ter beschikking komen van de methode waarnaar verwezen wordt in het Koninklijk Besluit, wordt deze geïntegreerd in Koninklijk Besluit: ter berekening van de missing money worden de “mediaan (P50) inkomsten” vervangen door de “gemiddelde inkomsten”. Naar analogie met de Adequacy and Flexibility study van Elia, verwacht in juni 2021, wordt hierbij rekening gehouden met een bijkomend vereist rendement (“hurdle premium”). Deze aanpak is ontwikkeld in de werkzaamheden van professor K.Boudt.

Dit consultatieverslag vat de opmerkingen samen die ontvangen werden tijdens deze tweede openbare raadpleging. Dit verslag bevat eveneens een antwoord van de AD Energie van de FOD Economie op de opmerkingen die ontvangen werden.

2 Publieke raadpleging

Eén partij heeft opmerkingen ingediend tijdens de openbare raadpleging: Febeg. De opmerkingen zijn als bijlage bij dit document gevoegd.

3 Behandeling van de opmerkingen

3.1 Praktische bezwaren

Febeg betreft de erg korte tijdspanne die gegeven werd aan de marktpartijen om te reageren op de consultatie. Daarenboven betreft zij de introductie van wijzigingen aan het design zo kort bij de eerste veiling.

De AD Energie van de FOD Economie kan tot een zekere hoogte begrip opbrengen voor dit standpunt. Daartegenover staat dat de wijziging die ter consultatie werd voorgelegd reeds was aangekondigd in het Koninklijk Besluit (§10 van artikel 21 van het Koninklijk Besluit van 28 april 2021), dat het consultatieverslag bij de eerste consultatie uitdrukkelijk vermeldt dat zo snel als mogelijk de wijziging zou worden doorgevoerd² en dat over de onderliggende methodologie voor deze wijziging ook reeds inhoudelijke uitleg en overleg heeft plaatsgevonden in het kader van de voorbereidingen van de volgende Adequacy & Flexibility Study.

Niettemin wordt beslist de wijziging aan het KB momenteel te beperken tot de eerstkomende veiling (artikel 21). Voor de daarop volgende veilingen zullen de wijzigingen gegroepeerd en zonder hoogdringendheid doorgevoerd worden.

² “De AD Energie van de FOD Economie voorziet in de toepassing van de Europese methodologie voor de analyse van de toereikendheid van de middelen (ERAA) van ACER gepubliceerd op 2 oktober 2020, die de evaluatie van de inkomsten afkomstig van de markt toelicht in artikel 6 afdeling 9. Het is belangrijk om mee te delen dat de toepassing van deze methodologie momenteel in België wordt uitgewerkt en zo snel mogelijk in aanmerking zal worden genomen in de methodologie van de derogatie op de intermediaire maximumprijs zoals voorzien in artikel 20bis §10 en artikel 20ter §9.”

3.2 De inschatting van de inkomsten

Hoewel FEBEG ondersteunt dat de “economic viability assessment” in het kader van studies rond de bevoorradingszekerheid gebeurt op een Europees bepaalde methodologie en met een relevante set aan referentiescenario’s, is zij het niet eens dat deze ook gebruikt worden in het kader van de individuele derogatie.

Verder is FEBEG bezorgd over het gegeven dat Elia de verwachte inframarginale inkomsten zal inschatten, aangezien de netbeheerder assumpties en parameters kan gebruiken die potentieel kunnen afwijken van de realiteit en van de inschattingen van de marktspeler zelf. Het zou volgens FEBEG aan de marktpartijen zelf moeten zijn om hun eigen inschatting te maken.

Vooreerst benadrukt de AD Energie van de FOD Economie dat het de wens van de beleidsmakers is om best practices zoveel als mogelijk coherent toe te passen, ook al bestaat daarvoor geen juridische verplichting. Indien er een Europese methodologie bestaat en verder uitgewerkt wordt om toegepast te worden in de nationale studies omtrent de bevoorradingszekerheid, verdient het aanbeveling om dezelfde principes voor zover mogelijk ook te hanteren in het mechanisme dat de bevoorradingszekerheid beoogt te garanderen.

Verder is de AD Energie van de FOD Economie van mening dat het wel degelijk noodzakelijk is dat een analyse gebeurt van de ingediende aanvragen. De mogelijkheid om af te wijken van de intermediaire maximumprijs, een essentieel designelement van het CRM, kan niet afhangen van de loutere inschatting door de marktpartij zelf.

Voor componenten die specifiek aan de betrokken eenheid zijn, wordt aanvaard dat de marktpartij een eigen inschatting verstrekt. Daarbij dient wel te worden benadrukt dat de berekening van de netbeheerder pas gebeurt na de inhoudelijke beoordeling door de regulator van de elementen die werden aangeleverd door de marktspeler en dat de berekening door de netbeheerder een relevante input is voor de regulator, maar niet de enige beoordelingsbasis vormt. De regulator kan in principe rekening houden met andere elementen uit het dossier van de aanvrager, hetgeen toelaat desgevallend bepaalde inzichten van de aanvrager die verder gaan dan de berekening die de netbeheerder uitvoert aan boord te nemen.

Voor componenten die niet specifiek aan de betrokken eenheid zijn (bvb. CO2-prijzen), kan geen afwijkende inschatting voorzien worden op de standaardwaarden die op alle capaciteiten van toepassing zijn, teneinde een gelijke behandeling te verzekeren. Hiervoor wordt het referentiescenario gebruikt dat aan de grondslag ligt van de kalibratie van de parameters van de veiling waarop ook de derogatieaanvraag betrekking heeft. De netbeheerder heeft dus geen keuzevrijheid. Hierbij herhaalt de AD Energie van de FOD Economie dat het inderdaad niet de bedoeling is van deze methodologie om dergelijke assumpties als grondslag voor derogatie aan te voeren. Dit wordt uitdrukkelijk gesteld in de methodologie:

“De componenten aangeleverd door de derogatieaanvrager bedoeld in punt 2° tot 4° ter ondersteuning van zijn aanvraag dienen specifiek te zijn aan de betrokken eenheid in de capaciteitsmarkt, of eenheden indien het gekoppelde capaciteiten betreft.”

Indien het tegenovergestelde zou worden aanvaard, wordt inderdaad het concept van de intermediaire maximumprijs (intermediate price cap of “IPC”) zelf onderuit gehaald.

3.3 Gebruik van gemiddelde inkomsten in plaats van mediaan inkomsten

FEPEG benadrukt het belang van risico-aversie bij investeerders die in de praktijk zullen werken met een set van scenario's, modellen en criteria om hun investeringsbeslissing te maken. FEPEG geeft hieromtrent aan dat hoe meer een inkomst onzeker is, hoe meer er een toeslag zal worden op toegepast in het kader van de inschatting door een risico-averse investeerder. Prijspieken worden zwaar verdisconteerd in het kader van investeringsbeslissingen. Investeerders gaan meestal uit van een "meest waarschijnlijk" scenario, eerder dan een gemiddelde van verschillende scenario's bij het bepalen van hun bod. Bijgevolg is de mediaan beter dan de gemiddelde inkomsten als basis. FEPEG ziet in de studie van professor Boudt geen aanbeveling om de gemiddelde inkomsten te gebruiken in plaats van de mediaan inkomsten.

Allereerst verwijst de AD Energie naar de methodologie van ACER betreffende het ERAA³, artikel 6.9, waarin het gebruik van de verwachte inkomsten op basis van een gemiddelde wordt aanbevolen.

Deze methodologie is verder uitgewerkt in het kader van de Adequacy and Flexibility studie 2022-2032 op basis van de studie van Professor Boudt. In het kader van de consultatie omtrent deze studie heeft Fepeg gelijkaardige opmerkingen gemaakt, en heeft Elia hierop geantwoord⁴. Zoals vermeld wordt er coherentie nagestreefd tussen de methodologie gehanteerd in het kader van de bevoorradingszekerheidsstudies en het CRM. Op basis van de door Professor Boudt voorgestelde methodologie, wordt het gemiddelde projectrendement vergeleken met het totale vereist rendement (de 'hurdle rate'). In de nieuwe methodologie wordt er dus niet gewerkt met P50 waarden maar wordt via het rendement een maat genomen van de gemiddelde inkomsten, gezien de risico-aversie van een investeerder in deze aanpak wordt opgevangen via het bijkomend vereist rendement.

Tot slot, heeft de IPC-derogatiemogelijkheid betrekking op capaciteiten die aanspraak maken op een standaardcontract van één jaar en die dus in principe weinig tot geen investeringen doen of alleszins onvoldoende om de investeringsdrempels voor een meerjarencontract te behalen.

3.4 Concrete waarden

Het is voor FEPEG niet duidelijk welke hurdle rates zullen gebruikt worden in de berekening van de inframarginale inkomsten. Zij hebben hier nog vragen bij en wensen dat de concrete waarden publiek geconsulteerd worden.

De AD Energie van de FOD Economie wenst positief te antwoorden op deze vraag en opent een publieke consultatie omtrent een aanpassing van het Koninklijk Besluit. De aanpassing strekt ertoe concrete waarden vast te leggen voor het totaal vereist rendement (dit is de gewogen gemiddelde kapitaalskost en het technologie-specifieke bijkomend vereist rendement).

3

https://www.acer.europa.eu/Official_documents/Acts_of_the_Agency/Individual%20decisions%20Annexes/ACER%20Decision%20No%2024-2020_Annexes/ACER%20Decision%2024-2020%20on%20ERAA%20-%20Annex%20I.pdf

⁴ Zie "Report on the public consultation regarding the adequacy and flexibility study 2022-2032 FINAL VERSION 22/02/2021", p.76-77 beschikbaar op de website van Elia

3.5 Algemene commentaar op de derogatie

FEPEG herinnert tot slot aan haar algemene commentaren met betrekking tot de derogatie:

- Het feit dat de beslissing over de derogatie na de veiling zal plaatsvinden;
- Het feit dat een partij wiens aanvraag werd afgewezen, geen mogelijkheid zou hebben om een beroep in te stellen of het contract te verlaten;
- Het feit dat een gedetailleerd dossier moet worden ingediend;
- Het feit dat deze methodiek te veel onzekerheden met zich zou meebrengen en bijgevolg ontoereikend zou zijn.

De AD Energie van de FOD Economie stelt vast dat deze opmerkingen niet vallen onder het toepassingsgebied van onderhavige publieke consultatie. Desalniettemin kan zij beknopt de eerder gegeven repliek hierop herhalen:

- Voor de eerste veiling laat de beperkte periode tussen het moment waarop dit design element naar voren is gekomen en de (voorbereiding van de) eerste veiling niet toe te voorzien om een beslissing vóór de afsluiting van de veiling te verkrijgen. Desalniettemin werd een herziening van de methodologie aangenomen voor de volgende veilingen om een beslissing vóór de afsluiting van de veiling te verkrijgen;
- Zoals voorzien in art. 29bis, §1, van de wet betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt, kan “Elke persoon die een belang aantoonst (...) bij het Marktenhof zetelend zoals in kort geding, een beroep instellen tegen alle beslissingen van de commissie”. Er is dus wel degelijk een beroep tegen een negatieve beslissing mogelijk.